

Miljøministeriet

5. juni 2023

Departementet

lalbp@mim.dk

jkand@mim.dk

Høring i EU Miljøspecialudvalget vedr. naturgenopretningsforordningen

Danmarks Naturfredningsforening takker mange gange for muligheden for at kommentere på den reviderede udgave af rammenotatet om end høringsfristen har været urimeligt kort, idet vi modtog høringsmaterialet fredag den 2. juni kl. 18.53 og med frist for at kommentere mandag d. 5. juni (Grundlovsdag).

Danmarks Naturfredningsforenings hovedbudskaber

Danmarks Naturfredningsforening (DN) opfordrer til, at regeringen i forhandlingerne om den kommende naturgenopretningsforordning reelt støtter op om naturgenopretning i EU og at regeringen ophører med at arbejde for at sænke ambitionsniveauet på naturområdet. DN finder det er uacceptabelt, at den danske regering modarbejder naturgenopretning i hele EU til trods for, at der er undtagelsesmuligheder og bestemmelser, der imødekommer danske særinteresser. Der er et akut behov for genopretning af EU's og i særdeleshed af Danmarks forarmede natur og dermed behov for efterlevelse af EU's biodiversitetsstrategis målsætning om at styrke naturgenopretning i EU, hvilket Danmark tidligere har støttet op omkring i EU, jf. rådskonklusioner af 16. oktober 2020 om EU's biodiversitetsstrategi 2030.

Misvisende resumé

DN anser det for groft misvisende at udkastet til rammenotat fortsat ikke (hvilket DN også påtalte i den forrige høringsrunde) i dokumentets indledende resumé angiver de positive statsfinansielle konsekvenser ved at gennemføre Kommissionens forslag. Rammenotatets resumé angiver alene de skønnede udgifter på 1,5 mia. kr., men nævner ikke EU Kommissionens overslag på en dansk nettogevinst ved at indføre Kommissionens forslag som løber op på mere end 20 mia. kr. om året.

DN mener, at rammenotatet afspejler en utidssvarende dansk forståelse af naturen som værende udelukkende en udgift og et problem for erhvervslivets interesser. Mens EU Kommissionen sætter forslaget om naturgenopretning i kontekst som naturbaserede løsninger på klima- og biodiversitetskrisen, potentiale for drikkevandsbeskyttelse, klima-afværgeforanstaltninger med mere, angiver notatet i sit resumé af de statsfinansielle konsekvenser alene "omkostninger". Vi ønsker at henlede Folketingets opmærksomhed på EU Kommissionens beregninger af at "investeringer" i naturgenopretning som led i udmøntning af forslaget vil aflede mellem 8 – 38 euro for hver euro investeret ([LINK](#)).

Vi ønsker også at henlede Folketingets opmærksomhed på, at imens den danske regering søger at sænke ambitionsniveauet for investeringer i naturgenopretning i Kommissionens forslag, har nu f.eks. også den amerikanske præsident fremsat forslag om at øge USA's investeringer i naturgenopretning, som led i at fremme "naturbaserede løsninger" som en økonomisk rentabel vej til at løse bl.a. klimaudfordringer ([LINK](#)).

Mens EU, og senest også den amerikanske præsident i et udspil fra marts 2023 anbefaler investeringer i naturgenopretning som "naturbaserede løsninger" på bundne opgaver som reduktion af konsekvenserne

af klimaforandringer, drikkevandsbeskyttelse, reduktion af udvaskning af næringsstoffer mm., synes den danske regering slet ikke at have regnet på værdien af investeringerne som vil følge med forordningen.

Alligevel angiver det reviderede udkast til rammenotat fortsat (s 20) at "Regeringen finder i den forbindelse, at forslaget bør tilpasses, hvor det vurderes at være særligt indgribende eller uforholdsmæssigt byrdefuldt".

I kraft af Kommissionens beregninger af den store positive nettogevinst der er forbundet med implementeringen af Kommissionens forslag til forordning i Danmark og formandskabets (i DN's øjne stærkt bekymrende) forslag til lempelser har DN meget svært ved at se at forslaget skulle være "uforholdsmæssigt byrdefuldt" eller "særligt indgribende" overfor Danmark.

Omfattende forringelser af forslaget

Det reviderede rammenotat gengiver på side 6 og 7 formandskabets aktuelle kompromisforslag fra det svenske formandskab. DN mener at kompromisforslaget rummer en række dybt bekymrende forringelser af Kommissionens forslag, herunder lempelser af forbuddet mod yderligere forringelser af naturen, lempelser i forbindelse med udtag af lavbundslande, lempelser af indsatser for mere natur i byerne, en betydelig lempelse af genopretnings-målene for marine økosystemer mm.

Formandskabets kompromisforslag rummer desuden en række præciseringer af undtagelsesmuligheder og imødekommer de betænkeligheder regeringen har givet udtryk for, bl.a. i forhold til udbygning af vedvarende energi og forsvarets aktiviteter. Dermed må regeringens betænkeligheder i forhold til udbygning af VE og Forsvarets aktiviteter anses for at være afklarerede.

Forslaget i kontekst af klima og biodiversitetsmål

Vi efterlyser at der i rammenotatet fremgår en klar henvisning til, at formålet med Kommissionens forslag til naturgenopretningsforordningen grundlæggende er at styrke naturgenopretning som led i at nå klimamålsætningerne samt at sætte bindende mål for de biodiversitetsmål der følger af EU's fuglebeskyttelsesdirektiv fra 1979 og EU's habitatdirektiv fra 1992 som endnu ikke er opnåede, herunder udmøntning af EU's Biodiversitetsstrategi 2030.

DN mener derfor, at den danske regering helhjertet burde støtte Kommissionens forslag til naturgenopretningsforordning. DN mener, at kompromisforslaget fra det svenske formandskab rummer en række stærkt bekymrende lempelser af Kommissionens forslag og DN opfordrer derfor på det kraftigste til at regeringen ikke arbejder for yderligere udvanding af ambitionsniveauet.

Behov for afklaringer af definitioner bør ikke føre til lempelser

Vi er enige i, at der har været og fortsat er behov for en række afklaringer af uklare definitioner af "tilfredsstillende niveauer" for arter og naturtyper, som naturligvis skal afklares i det videre forløb, men dette bør ikke føre til lempelser.

Kompromisforslaget giver den danske regering omfattende indrømmelser

Med det svenske formandskabs seneste kompromisforslag foreligger i høj grad afklaringer og lempelser af ambitioner for at imødekomme de betænkeligheder den danske regering har fremført, berettigede eller ej.

Herunder en afklaring af at VE udbygning ikke vil blive begrænset og en sikkerhed for at Forsvarets aktiviteter heller ikke vil blive begrænsede. Vi sammenfatter nogle af centrale i afsnittet herunder.

Det svenske formandskabs kompromisforslag – DN's sammenfatning af centrale lempelser

Rammenotatets gengivelse af kompromisforslagets lempelser

Blandt ændringsforslagene anser vi særligt forslaget (4. bullit) om at "kravet om at undgå forringelse ændres, således at medlemsstaterne skal træffe genopretningsforanstaltninger for at undgå væsentlig forringelse af områder, som er i god tilstand eller er nødvendige for at opnå målene om at træffe genopretningsforanstaltninger for at opnå god tilstand" som særlig problematisk, da man derved vil fjerne forpligtelsen til helt at undgå yderligere forringelser af naturens tilstand.

VE udbygning - Imødekommelse af Danmark

Formandskabet har fremsat følgende forslag om en ændring af forordningens artikel 5 vedrørende udbygning af vedvarende energi:

"Further, in the new Article 5a, the Presidency also proposes that Member States may, when assessing if those derogations apply for such a project, exempt such projects from the requirement that no less damaging alternative solutions are available. This means that if Article 5a applies for a project, that project is presumed to be of overriding public interest and the Member State may choose not to assess whether there are no less damaging alternative solutions, when assessing if a derogation can be applied for that project".

DN mener ikke, at Kommissionens forslag står i vejen for den planlagte udbygning af VE. Med ovennævnte forslag fra formandskabet mener DN, at det nu står uden for nogen tvivl at VE anses for "væsentlige samfundsmæssige interesser", som er undtaget for forbud mod negative påvirkninger af naturen. Derudover er nu også mulighed for helt at fravælge vurderinger af alternative og mindre skadelige muligheder.

Forsvarets aktiviteter – imødekommelse af Danmark

Formandskabet har fremsat følgende forslag om forsvarrets aktiviteter:

"Armed Forces (Recital 35)

Based on comments and concerns from some Member States the Presidency proposes additions in Recital 35 clarifying, by an example, what could be force majeure in relation to non-deterioration and clarifying that activities having as their sole purpose defence or national security should be given utmost priority when implementing the exceptions to the non-deterioration provisions".

Med dette forslag fra formandskabet anser DN der for at være uindskrænkede muligheder for at sikre hensynene til Forsvarets aktiviteter.

Det svenske formandskabs forslag til lempelser på det marine område

Det fremgår af notatet at det svenske formandskab forslår en række lempelser på det marine område, hvilket DN ønsker at kommentere på.

Det fremgår at det svenske formandskab foreslår:

- *'Forpligtelsen til genopretning af 30 pct. af land-, kyst- og ferskvands- samt marine økosystemer, som er i dårlig tilstand, i 2030 ændres således, at målet vedrører det samlede areal af alle omfattede naturtyper, frem for at målet gælder for hver enkelt gruppe af naturtyper.'*

DN er dybt uenig med dette forslag til lempelse af ambitionsniveauet. Et sundt og genoprettet havnatur vil bidrage positivt til samfundsøkonomien, fx vil genoprettede fiskebestande på sigt gavne det danske fiskeri. DN mener, at der er afgørende at bibeholde Kommissionens forslag til at genoprette mindst 30 pct af både land og marine økosystemer.

Det fremgår at det svenske formandskab foreslår:

- *'Naturtyper, hvor tilstanden er ukendt, anses ikke for at være i dårlig tilstand. Der fastsættes en tidsfrist for at vurdere tilstanden af naturtyperne, som er 2030 for land-, kyst- og ferskvandsøkosystemer og 2040 for marine økosystemer.'*

Formandskabets forslag til denne ændring udsætter handling. DN anser det for stærkt uhensigtsmæssigt at tilstandsvurdering udsættes til 2040 for de marine økosystemer.

Det fremgår at det svenske formandskab foreslår:

- *'For marine økosystemer kan medlemsstaterne for gruppen af bløde sedimenter, som sand og grus, fastsætte en lavere andel end 90 pct., som medlemsstaterne skal træffe genopretningsforanstaltninger for i 2050, så længe dette ikke hindrer god miljøtilstand, som fastlagt i havstrategidirektivet. Medlemsstaterne skal i 2040 træffe genopretningsforanstaltninger for af 2/3 af andelen af disse naturtyper, der ikke er i god tilstand.'*

DN er ikke enige i formandskabets forslag om at ambitionsniveauet for genopretning af bløde sedimenter bør sænkes. Dette krav skulle allerede være opfyldt i 2020 gennem implementering af EU's havstrategidirektiv. Sænkning af ambitionerne på grund af manglende overholdelse af en eksisterende regulering tilskynder kun til yderligere manglende overholdelse af de forpligtelser Danmark bør leve op til.

På vegne af Danmarks Naturfredningsforening,

Med venlig hilsen

Ida Marxen Søndergaard Nielsen

Afdelingsleder (konstitueret) for afdelingen Natur og Miljø

Danmarks Naturfredningsforening